

รายงานผลการดำเนินงานตามพันธกิจหลักและงานยุทธศาสตร์ตาม Objective and Key Results (OKR) ปี 2564

ภาพรวม ธปท. ได้ดำเนินงานตามพันธกิจและงานยุทธศาสตร์ตาม OKR ให้มีความคืบหน้าและเห็นผลตามเป้าหมายในระดับดี ทั้งในมิติด้านการดูแลระบบเศรษฐกิจไทยให้มีเสถียรภาพและสามารถรองรับผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 ที่รุนแรงในวงกว้าง ยืดเยื้อ และมีความไม่แน่นอนสูง และมีมิติด้านการส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจไทยมีการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและผลักดันการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่บริบทโลกใหม่อย่างยั่งยืนในระยะยาว ดังนี้

การดำเนินงานตามพันธกิจหลักเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงินไทยโดยรวม

1. การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน

ประเทศไทยได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและการเงินรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ตลอดทั้งปี 2564 โดยครั้งแรก เศรษฐกิจไทยกลับมายาวตัวได้จากฐานที่ต่ำในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีปัจจัยบวกจากการส่งออกสินค้าตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และการใช้จ่ายภาครัฐที่ช่วยพยุงเศรษฐกิจ ขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมชะลอลงทั้งการบริโภคภาคเอกชนและความเชื่อมั่นของครัวเรือนลดลง รวมทั้งภาคการท่องเที่ยวที่อยู่ในระดับต่ำจากมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ในช่วงครึ่งหลัง เศรษฐกิจไทยชะลอลงเมื่อเทียบกับช่วงครึ่งแรกของปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ในช่วงไตรมาส 3 ทำให้การใช้จ่ายในประเทศแผ่วลง แต่กลับมาฟื้นตัวในไตรมาส 4 จากการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐ การฟื้นตัวของส่งออกสินค้า และภาคการท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้นตามการทยอยเปิดประเทศเพื่อรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในประเทศยังเปราะบาง โดยตลาดแรงงานได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดที่รุนแรงและฟื้นตัวช้า ส่งผลต่อฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือน

ภายใต้ความท้าทายของสถานการณ์ดังกล่าว การดำเนินนโยบายการเงินจึงให้น้ำหนักกับการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพด้านราคาในระยะปานกลาง และการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน โดยตลอดปี 2564 คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 0.5 ต่อปี เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและบรรเทาภาระทางการเงินให้กับประชาชน และให้ความสำคัญกับการประสานนโยบายระหว่างกับมาตรการการคลังที่สนับสนุนการฟื้นตัวและยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจ และมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ทั้งการปรับโครงสร้างหนี้และเสริมสภาพคล่อง อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปรับสูงขึ้นเล็กน้อยเป็นผลจากราคาพลังงานเป็นหลัก แต่คาดว่าอัตราเงินเฟ้อในระยะปานกลางจะอยู่ในกรอบเป้าหมายในช่วงร้อยละ 1-3 ซึ่งยังต้องติดตามปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มเศรษฐกิจ อาทิ ผลกระทบของ

การกลายพันธุ์ของโควิด 19 ความเพียงพอของมาตรการการคลังและมาตรการด้านการเงินและสินเชื่อ และพัฒนาการเงินเพื่อโลกและการส่งผ่านต้นทุนของผู้ประกอบการ โดย ธปท. พร้อมใช้เครื่องมือนโยบายการเงินที่เหมาะสมเพิ่มเติมหากจำเป็น

นอกจากนี้ ธปท. ได้ติดตามและดูแลอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงค่าเงินบาทที่ผันผวนสูงจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อาจรุนแรงขึ้น และการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศอุตสาหกรรมหลักภายใต้แรงกดดันเงินเฟ้อ ซึ่ง ธปท. ได้ผลักดันการสร้างระบบนิเวศใหม่ของตลาดอัตราแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนมากขึ้น และช่วยสนับสนุนเงินทุนเคลื่อนย้ายขาออกและช่วยให้เงินทุนเคลื่อนย้ายของไทยไหลเข้าออกอย่างสมดุลในระยะยาว รวมถึงผลักดันใช้อัตราดอกเบี้ย Thai Overnight Repurchase Rate (THOR) เพื่อเพิ่มทางเลือกสำหรับการระดมทุนและการลงทุน และสภาพคล่องของตลาดการเงินไทยให้มีพัฒนาการดีขึ้น เห็นได้จากส่วนต่างระหว่างราคาเสนอซื้อและเสนอขายที่แคบลง มีการเสนอราคาและการทำธุรกรรมในระยะยาว และมีการเสนอราคาสำหรับการทำธุรกรรม cross-currency เพื่อแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย THOR กับอัตราดอกเบี้ยเงินสกุลดอลลาร์ สรอ. อีกทั้ง ธปท. ได้ออกพันธบัตร ธปท. ประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ย THOR วงเงิน 460,000 ล้านบาท ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนักลงทุน

2. การรักษาเสถียรภาพระบบสถาบันการเงิน

ธปท. ได้กำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงและมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยมีเงินกองทุนเงินสำรอง และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง สามารถรองรับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 และเป็นกลไกสำคัญในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้และสนับสนุนความต้องการสินเชื่อในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม ธปท. ได้ติดตามและประเมินสถานการณ์ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อฐานะการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิด รวมถึงสนับสนุนมาตรการเชิงป้องกันให้ธนาคารพาณิชย์รักษาเงินกองทุนให้อยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่องและมีกันชนรองรับความไม่แน่นอนสูงเพื่อให้สามารถเป็นแหล่งเงินทุนและสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ ธปท. ได้ออกและปรับปรุงนโยบายการกำกับและการตรวจสอบสถาบันการเงินเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไปและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อาทิ ปรับแนวทางการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ปรับหลักเกณฑ์กำกับดูแลเงินกองทุนในส่วนของ Pillar 2 ที่ครอบคลุมความเสี่ยงที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึง ธปท. ได้กำกับดูแลและร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อให้การทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ อาทิ ธปท. ร่วมกับสมาคมธนาคารไทยออกมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือกรณีการตัดเงินที่ผิดปกติผ่านบัตรเครดิตและบัตรเดบิตที่เกิดขึ้นในช่วงต้นเดือนตุลาคม ได้แก่ การเร่งคืนเงินให้ลูกค้าภายใน 5 วันทำการ การแจ้งเตือนลูกค้าตั้งแต่ธุรกรรมแรก การยกระดับการเฝ้าระวังป้องกันภัยไซเบอร์และการทำธุรกรรมที่ผิดปกติ เป็นต้น

ธปท. ร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องได้ประเมินจุดเปราะบาง และระบุประเด็นที่มีนัยต่อเสถียรภาพระบบการเงิน เพื่อให้สามารถออกมาตรการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างทันที่ รวมถึงสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและรักษาเสถียรภาพระบบการเงินในระยะยาว โดยวางแผนทางแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนของสถาบันการเงินทั้งที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและนอกการกำกับดูแลของ ธปท. ขณะเดียวกันได้ผ่อนคลามาตรการ Loan to Value (LTV) เป็นการชั่วคราว เพื่อช่วยเพิ่มเม็ดเงินใหม่เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจผ่านภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีธุรกิจเกี่ยวเนื่องจำนวนมาก โดยเฉพาะจากกลุ่มที่ยังมีฐานะการเงินเข้มแข็งสามารถรองรับการก่อหนี้เพิ่มเติม นอกจากนี้ ธปท. ได้ประเมินความเพียงพอของมาตรการควบคู่กับบริบทการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งจัดทำกรอบการพิจารณาการสิ้นสุดของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้และการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ด้านต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เดิม เพื่อใช้ติดตามความเหมาะสมตามบริบทเศรษฐกิจและความสอดคล้องกับการสิ้นสุดของมาตรการ รวมถึงประเมิน key risk scenarios ที่มีนัยต่อเสถียรภาพระบบการเงินในระยะ 2-3 ปีข้างหน้า เพื่อผลักดันให้มีการปิดช่องว่างด้านมาตรการและเครื่องมือ โดยเฉพาะมาตรการที่ต้องมีการประสานนโยบายระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้บริการอย่างเป็นธรรม ธปท. ได้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการให้บริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ (รวมบริษัทในกลุ่ม) ผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ซึ่งส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด สำหรับผู้ให้บริการที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ธปท. ได้มีคำสั่งการและให้คำปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และจะติดตามผลต่อไป นอกจากนี้ ได้ออกหนังสือเวียนเพื่อเน้นย้ำให้ผู้ให้บริการทางการเงินให้บริการสินเชื่ออย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ และปรับปรุงประกาศการปฏิบัติและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับ สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียมบริการดังกล่าวบนเว็บไซต์ ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการและผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินได้ตรงตามความต้องการยิ่งขึ้น

3. การรักษาเสถียรภาพระบบการชำระเงิน

ธปท. ได้กำกับดูแลและบริหารจัดการระบบการชำระเงินให้สามารถบริการได้อย่างต่อเนื่องและรองรับรองรับความต้องการของประชาชนและธุรกิจ โดยในปี 2564 ปริมาณการใช้บริการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.3 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 เทียบกับปีก่อน ความถี่การใช้บริการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ปริมาณธุรกรรมเฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มจาก 35 รายการในปี 2557 เป็น 312 รายการ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 ส่วนการใช้บริการผ่าน Mobile banking และ Internet banking เติบโตสูงสุด ร้อยละ 67.5 เพิ่มขึ้น 19.6 ล้านบัญชีจากสิ้นปี 2563 รวมเป็น 123.2 ล้านบัญชี สำหรับระบบพร้อมเพย์มียอดลงทะเบียนเพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2563 จำนวน 12.4 ล้านเลขหมาย เป็น 68.6 ล้านหมายเลข มีปริมาณโอนเงินเฉลี่ยต่อวัน 36.2 ล้านรายการ หรือคิดเป็นมูลค่า

112.6 พันล้านบาท โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 ระบบพร้อมเพย์ทำสถิติการใช้งานสูงสุดใหม่ (New high) 42.4 ล้านรายการต่อวัน โดยมูลค่าเฉลี่ยต่อรายการมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องสะท้อนว่าเป็นการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากขึ้น

ด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงินและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินสำคัญของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ธปท. ได้ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานระบบ BAHTNET และระบบ ICAS เพื่อรองรับสถานการณ์โควิด 19 โดยให้ขยายเวลาปิดระบบและกำหนดแนวปฏิบัติมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันข้อมูลรั่วไหลกรณีผู้ใช้บริการระบบ BAHTNET และธนาคารสมาชิกระบบ ICAS ปฏิบัติงานผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่ายจากนอกสถานที่ทำการ และปรับปรุงแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสมาชิกผู้ใช้บริการระบบ BAHTNET ตามแนวทางของ BIS-CPMI (Committee on Payments and Market Infrastructure Endpoint Security) เพื่อเป็นแนวทางให้กับสมาชิกในการป้องกัน ตรวจสอบ รับมือ และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภัยคุกคามด้านการฉ้อโกง รวมทั้งจัดทำแผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุวินาศภัยหรือถูกคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยเทคโนโลยีที่จะส่งผลให้ระบบ BAHTNET ทั้งนี้ ระบบ BAHTNET และระบบ ICAS ได้ผ่านการตรวจประเมินตามมาตรฐาน Principles for Financial Market Infrastructures (PFMI) รวมทั้งผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศตามมาตรฐาน ISO/IEC 27001 และระบบบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจตามมาตรฐาน ISO 22301

ด้านการกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ประกอบการชำระเงินภายใต้การกำกับ เพื่อให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องทั้งในภาวะวิกฤตและภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งมีการคุ้มครองผู้ใช้บริการอย่างเหมาะสม โดยในปี 2564 มีผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุญาตและขึ้นทะเบียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 136 ราย ได้รับอนุญาต 133 ราย ขึ้นทะเบียน 4 ราย (มีผู้ประกอบการ 1 รายที่เป็นผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตและขึ้นทะเบียน) รวมใบอนุญาต 312 ฉบับ และใบขอขึ้นทะเบียน 4 ฉบับ นอกจากนี้ ธปท. ได้ออกแนวนโยบายการรู้จักร้านค้าและการบริหารจัดการติดตามความเสี่ยงร้านค้า สำหรับการรับชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 เพื่อให้ผู้ประกอบการใช้เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการกำหนดกระบวนการรู้จักและการบริหารจัดการติดตามความเสี่ยงร้านค้า

ด้านการยกระดับความพร้อมด้าน cybersecurity ในภาคการเงิน ธปท. ได้ออกมาตรการเพื่อยกระดับความปลอดภัยของการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตและบัตรเดบิตผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการปลอดภัยจากมิจฉาชีพต่างประเทศ พร้อมกับขยายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านไซเบอร์กับหน่วยงานภายในและนอกภาคการเงินเพื่อป้องกัน ตรวจสอบ และรับมือการหลอกลวงออนไลน์ผ่าน SMS โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และจะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในระยะต่อไป เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การขับเคลื่อนงานยุทธศาสตร์ตาม Objective and Key Results (OKR) 5 ด้าน ปี 2564

O1 ภาคครัวเรือนและธุรกิจผ่านพ้นวิกฤตโควิด 19 และฟื้นตัวได้

ธปท. ได้ดูแลให้ภาวะการเงินผ่อนคลายควบคู่กับการปรับมาตรการทางการเงินให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความรุนแรงของสถานการณ์ในแต่ละช่วง ซึ่งจากการประเมินผลมาตรการของ ธปท. ในภาพรวมถือว่าได้ผลดีตามเจตนารมณ์ โดยสินเชื่อขยายตัวได้ดี (ร้อยละ 6.9) ใกล้เคียงกับก่อนวิกฤตโควิดและดีกว่าช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลกปี 2552 ที่สินเชื่อหดตัว รวมถึงได้ช่วยบรรเทาภาระหนี้และเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ลูกหนี้รายย่อยและลูกหนี้ธุรกิจหลากหลายกลุ่ม ได้แก่

1. **มาตรการแก้ปัญหานี้เดิม:** ธปท. ได้เร่งให้สถาบันการเงินปรับโครงสร้างหนี้เชิงรุก โดยเน้นให้คำนึงถึงศักยภาพและโอกาสในการปรับตัวของลูกหนี้ในอนาคตผ่านมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 **มาตรการชะลอการชำระหนี้และบรรเทาภาระหนี้** โดยเฉพาะลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ระลอกใหม่ ผ่าน**มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยระยะที่ 3** ซึ่งให้ความช่วยเหลือตามความสามารถของลูกหนี้ เช่น พักชำระหนี้ ลดค่างวด ลดดอกเบี้ย และการคืนรถจักรยานยนต์ เป็นต้น รวมถึงได้ขยายมาตรการชะลอการชำระหนี้สำหรับลูกหนี้ SMEs สำหรับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากการระบาดระลอกใหม่ในช่วงกลางปี 2564 ออกไปจนถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2564 และ**มาตรการพักชำระหนี้ 2 เดือน** สำหรับลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการระบาดในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงทำให้ต้องปิดกิจการจากมาตรการของทางการในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564

1.2 **มาตรการแก้หนี้ระยะยาว** ธปท. ได้เร่งผลักดันให้สถาบันการเงินเปลี่ยนแนวทางการปรับโครงสร้างหนี้เป็นแบบระยะยาวที่เหมาะสมกับรายได้ในปัจจุบันของลูกหนี้ที่ลดลงมากและทยอยจ่ายเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้กลับมา แทนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น (เช่น การพักชำระหนี้เป็นครั้งคราว) รวมถึง **ออกมาตรการลดข้อจำกัดของการรีไฟแนนซ์และสนับสนุนการรวมหนี้ (debt consolidation)¹** สำหรับลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี หรือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ให้มีภาระดอกเบี้ยและ ค่างวดลดลง นอกจากนี้ ธปท. ได้เพิ่มแรงจูงใจเพื่อเร่งให้สถาบันการเงินให้ความช่วยเหลือลูกหนี้แบบยั่งยืนมากขึ้น โดยผ่อนคลายเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามความเข้มข้นของการให้ความช่วยเหลือของสถาบันการเงิน รวมถึงขยายระยะเวลาปรับลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบัน

¹ กำหนดให้สถาบันการเงินและ non-bank ห้ามเรียกเก็บค่าปรับจากการไถ่ถอนสินเชื่อก่อนครบกำหนดเป็นการชั่วคราวสำหรับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อรายย่อยเพื่อประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ โดยให้มีผลจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 ในส่วนของการสนับสนุนการรวมหนี้ ได้ขยายขอบเขตให้สามารถรวมหนี้ระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจได้ ซึ่งคาดว่าสถาบันการเงินจะเริ่มทยอยดำเนินการช่วงเดือนมกราคม 2565 เป็นต้นไป

การเงิน² (Financial Institutions Development Fund: FIDF) ออกไปจนถึงสิ้นปี 2565 เพื่อให้ส่งผ่านความช่วยเหลือไปยังลูกหนี้ ทั้งนี้ ธปท. จะยังคงเร่งผลักดันให้สถาบันการเงินช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้มาตรการนี้ให้มากขึ้นตามเป้าหมายต่อไป

1.3 โครงการพัสดุพัสดุ (Asset Warehousing) เป็นมาตรการทางเลือกให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้เจรจาเพื่อลดภาระต้นทุนทางการเงินสำหรับหนี้ที่มีสินทรัพย์เป็นหลักประกันได้ชั่วคราว โดยเฉพาะลูกหนี้ในกลุ่มธุรกิจที่พึ่งพาอุปสงค์จากต่างประเทศเป็นสำคัญที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากสถานการณ์โควิด 19 เช่น ภาคการท่องเที่ยวและบริการ โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 249 ราย ภาระหนี้ ณ วันที่โอนทรัพย์สินกว่า 33,575 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 33.6 ของวงเงิน 100,000 ล้านบาท โดยมาตรการนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของมาตรการที่ ธปท. ออก ร่วมกับมาตรการอื่น ๆ เพื่อเร่งแก้ปัญหาหนี้สำหรับกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ ขณะเดียวกันยังมีมาตรการภาครัฐผ่าน SFIs ที่ช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการเพิ่มเติม

2. มาตรการเสริมสภาพคล่องให้กับลูกหนี้ ผ่านมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูสำหรับ SMEs ระยะที่ 1 ได้ผลเร็วกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยสามารถส่งผ่านสภาพคล่องในระยะแรกได้ถึง 100,000 ล้านบาท (จากวงเงินทั้งหมด 250,000 ล้านบาท) ภายใน 4 เดือน จากเดิมที่คาดการณ์ไว้ที่ 6 เดือน รวมถึงสินเชื่อมีการกระจายตัวดีทั้งในแง่ของขนาดประเภทธุรกิจ และภูมิภาค เห็นได้จาก ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 มีสินเชื่อที่อนุมัติแล้วกว่า 140,237 ล้านบาท อีกทั้งกว่าร้อยละ 81 ของจำนวนรายที่ได้รับสินเชื่อ เป็น SMEs ขนาดกลางและเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจการพาณิชย์ทั้งค้าปลีกและค้าส่งและกระจายอยู่ในต่างจังหวัด ทั้งนี้ เป็นผลจากการที่ ธปท. ได้ปรับหลักเกณฑ์เพื่อช่วยให้ลูกหนี้โดยเฉพาะลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง เข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น อาทิ ขยายขอบเขตให้ครอบคลุมทั้งลูกหนี้รายเดิมและรายใหม่ที่ไม่เคยมีวงเงินสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์และ SFIs ขยายวงเงินและระยะเวลาให้สินเชื่อ กำหนดอัตราดอกเบี้ย และกลไกการค้ำประกันที่เหมาะสมกับความเสี่ยง ซึ่งรวมถึงการเพิ่มอัตราการค้ำประกันให้กับ SMEs ขนาดเล็กและกลุ่มเปราะบาง อย่างไรก็ตาม ธปท. ยังคงติดตามและผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์และ SFIs ให้สินเชื่อฟื้นฟูแก่ SMEs เพิ่มขึ้น เนื่องจากคาดการณ์ว่ายังคงมีความต้องการอยู่อีกมาก โดยเฉพาะสำหรับการฟื้นฟูธุรกิจเมื่อสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลายลง สำหรับการช่วยเหลือสภาพคล่องแก่รายย่อยผ่าน**สินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล**³ (Digital Personal Loan) มีผู้ให้บริการแล้ว 4 บริษัท และมีผู้ได้รับสินเชื่อกว่า 583,000 ราย

² ขยายเวลาการปรับลด FIDF Fee เหลือร้อยละ 0.23 ต่อปี ที่จะสิ้นสุดสิ้นปี 2564 ออกไปจนถึงสิ้นปี 2565

³ ธปท. ได้ผ่อนปรนเกณฑ์สินเชื่อ Digital Personal Loan เป็นการชั่วคราวจนถึงเดือนธันวาคม 2565 โดยขยายเพดานวงเงินจาก 20,000 บาท เป็น 40,000 บาท และระยะเวลาชำระหนี้จาก 6 เดือนเป็น 12 เดือน ซึ่งทำควบคู่กับการลดอัตราค่าธรรมเนียมบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลขั้นต่ำจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่าย และขยายเพดานวงเงินสำหรับผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จาก 1.5 เป็น 2 เท่าของรายได้

3. กลไกเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาชำระหนี้ให้เข้าถึงมาตรการทางการเงินได้มากขึ้น ดังนี้

3.1 ปรับเพิ่มประสิทธิภาพของทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ ธพท. ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2563 ได้แก่ (1) **ทางด่วนแก้หนี้** ซึ่งเป็นช่องทางเสริมที่ช่วยเหลือลูกหนี้ในการติดต่อและได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการได้รวดเร็วขึ้น มีลูกหนี้ได้รับความช่วยเหลือสะสม 254,187 บัญชี หรือร้อยละ 76 ของผู้เข้าเงื่อนไข (2) **มทกรรมไกลเกลี่ยหนี้**⁴ สามารถช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน เกือบ 220,000 บัญชี หรือร้อยละ 72 ของจำนวนผู้เข้าเงื่อนไข และช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อเช่าซื้อได้มากกว่า 9,600 บัญชี หรือร้อยละ 75 ของจำนวนผู้เข้าเงื่อนไข รวมทั้ง ธพท. ได้ร่วมมือกับสำนักงานศาลยุติธรรม และกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ลงนามความร่วมมือขับเคลื่อนกระบวนการไกลเกลี่ยในระบบการเงินไทยเพื่อให้เจ้าหนี้และลูกหนี้ออกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างมีมาตรฐานและเกิดความเป็นธรรมทั้ง 2 ฝ่าย และ (3) **คลินิกแก้หนี้**⁵ สามารถช่วยจูงใจให้ผู้ที่มีความสามารถชำระหนี้มีวินัยในการชำระหนี้ได้เป็นอย่างดี จากการที่ ธพท. ได้ผ่อนปรนหลักเกณฑ์ขยายคุณสมบัติลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ และขยายระยะเวลามาตรการจนถึงเดือนธันวาคม 2564 รวมถึงปรับกระบวนการให้ความช่วยเหลือที่เข้าถึงลูกหนี้ได้มากและรวดเร็วขึ้น ทำให้มีลูกหนี้เข้าร่วมโครงการมากกว่า 22,000 ราย รวมเกือบ 7 หมื่นบัญชี หรือมากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้เข้าเงื่อนไข

3.2 มีกลไกใหม่ในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้เพิ่มเติม ได้แก่ (1) **ผลักดันการแก้ไขปัญหาหนี้สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่สำคัญ** ซึ่งหน่วยงานภาครัฐเห็นชอบและรับไปดำเนินการต่อแล้ว ได้แก่ กลุ่มลูกหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ธพท. ได้เสนอให้ปรับรูปแบบการชำระหนี้คืนจากรายปีเป็นรายเดือน ปรับลำดับการตัดชำระเงินต้นก่อนดอกเบี้ย ปรับลดดอกเบี้ยผิณฑ์ชำระหนี้ การยกเลิกผู้ค้ำประกัน สำหรับกลุ่มลูกหนี้ข้าราชการครู ให้สหกรณ์เป็นกลไกในการแก้ปัญหา เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อให้สอดคล้องกับสินเชื่อที่มีความเสี่ยงต่ำ จ่ายเฉลี่ยคืนผู้กู้ให้สูงขึ้นปัจจุบันมีสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ 20 แห่ง และ (2) **โครงการหมอนี่เพื่อประชาชน** เป็นช่องทางทำให้คำแนะนำและข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้อย่างครบวงจรที่ตรงจุดและสะดวกรวดเร็วผ่านเว็บไซต์และแชทบอท “หมอนี่เพื่อประชาชน” บนแอปพลิเคชันไลน์ @doctordebt อีกทั้งลูกหนี้ SMEs สามารถลงทะเบียนเพื่อรับคำปรึกษาเชิงลึกเป็นรายกิจการจากทีมหมอนี่เพื่อประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

3.3 เพิ่มกลไกเพื่อช่วยขับเคลื่อนให้การช่วยเหลือลูกหนี้เห็นผลได้จริงและรวดเร็วขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการติดตามแนวทางการให้ความช่วยเหลือของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะทางเลือกใน

⁴ เป็นยอดช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน 2564 และเป็นยอดช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อเช่าซื้อตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน – 31 สิงหาคม 2564

⁵ ขยายให้ครอบคลุมลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้เสียก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2564 สำหรับลูกหนี้สินเชื่อบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด และสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันซึ่งลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ตามความสามารถหรือจ่ายเท่าที่ไหวจะได้รับส่วนลดดอกเบี้ยร้อยละ 1-2

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่สถาบันการเงินแต่ละแห่งจะจัดทำขึ้นเพื่อรองรับลูกหนี้แต่ละกลุ่ม รวมถึงการผลักดันให้มีการทบทวนและปลดล็อกกติกางานของ SFIs เพื่อเร่งให้ SFIs ปรับโครงสร้างหนี้ให้ลูกหนี้มากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเปราะบาง นอกจากนี้ ธปท. ได้เพิ่มการสื่อสารความรู้ทางการเงินและชี้ช่องทางการแก้หนี้ ผ่านสื่อของ ธปท. ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค รวมถึงของหน่วยงานพันธมิตร และเป็นตัวกลางระหว่างสถาบันการเงินและภาคส่วนอื่นเพื่อให้เกิดความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด เช่น ธปท. ร่วมกับธนาคารออมสิน LINE MAN และ Wongnai สนับสนุนให้มีสินเชื่อเงินพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการร้านอาหารและไรเดอร์ให้เข้าถึงสินเชื่อและมีสภาพคล่องเพียงพอในช่วงที่มีรายได้ลดลง

O2 ระบบการเงินไม่เกิดปัญหา และยังสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

ธปท. สามารถดูแลระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวมให้มีเสถียรภาพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 และสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป ควบคู่กับมีพัฒนาการที่พร้อมปรับตัวเข้าสู่โลกการเงินในยุคดิจิทัลเพื่อสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยมีความคืบหน้า ดังนี้

1. ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงและเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจตามเป้าหมายในระดับดี จากนโยบายของ ธปท. ที่กำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยตั้งสำรองและสะสมเงินกองทุนมาโดยตลอด ทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์โดยรวมมีเงินสำรองและเงินกองทุนอยู่ในระดับสูง อีกทั้งผลการทดสอบ macro stress test และ supervisory stress test ที่ ธปท. และธนาคารพาณิชย์ร่วมประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนในระยะ 3 ปี (ปี 2564 - 2566) ตามสถานการณ์จำลองทางเศรษฐกิจที่ ธปท. กำหนด adverse scenario พบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสามารถในการรับมือกับภาวะวิกฤต อย่างไรก็ดี ธปท. ได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังด้วยการทยอยตั้งสำรองและเงินกองทุนเพิ่มขึ้น รวมถึงมีมาตรการและการดำเนินการ ดังนี้

1.1 มาตรการจำกัดการจ่ายเงินปันผลของธนาคารพาณิชย์ เพื่อรักษากันชนทั้งสภาพคล่องและเงินกองทุนให้แข็งแกร่งรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะข้างหน้า อีกทั้งช่วยให้สถาบันการเงินสามารถปล่อยสินเชื่อเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ที่สภาวะเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นและระบบสถาบันการเงินมีเงินสำรองและเงินกองทุนอยู่ในระดับสูงเพียงพอรองรับสถานการณ์ที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง ธปท. ได้ผ่อนปรนมาตรการดังกล่าวโดยคงให้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิประจำปี 2564 แต่ได้ผ่อนผันให้สถาบันการเงินสามารถซื้อหุ้นคืน ไถ่ถอนหรือซื้อคืนตราสารที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 หรือ ชั้นที่ 2 ก่อนครบกำหนดได้เพื่อลดต้นทุนทางการเงิน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก ธปท.

1.2 ออกหลักเกณฑ์และแนวทางกำกับดูแลการจัดตั้ง Joint Venture Asset Management Corporation (JV AMC)⁶ เพื่อให้มีกลไกจัดการ NPL ที่พร้อมใช้เมื่อจำเป็น แม้ว่าในปี 2564 ยอดสินเชื่อด้วยคุณภาพเพิ่มขึ้นเล็กน้อยภายใต้มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้และการผ่อนปรนเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ แต่ด้วยสถานการณ์มีความไม่แน่นอนสูง ธปท. จึงได้เตรียมการล่วงหน้าดังกล่าวเพื่อไม่ให้ NPL ที่อาจเพิ่มขึ้นเป็นปัจจัยถ่วงสถาบันการเงินในการช่วยเหลือลูกหนี้และกลายเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะต่อไป

1.3 จัดทำคู่มือและกรอบแนวทางพิจารณาตัดสินใจสำหรับคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) กรณีให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาด้านสภาพคล่อง ตาม พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 มาตรา 42 และปัญหาด้านฐานะการดำเนินงานตามมาตรา 43/1-43/9 เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่อาจประสบปัญหาวิกฤตทางการเงิน

2. การเตรียมกลไกรักษาเสถียรภาพระบบการเงินในจุดเปราะบางสูงที่อาจก่อให้เกิดปัญหาเชิงระบบ โดย ธปท. ได้ขยายระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือกองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้⁷ (Corporate Bond Stability Fund: BSF) จนถึงสิ้นปี 2565 เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง แม้ยังไม่มีบริษัทมาขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน แต่ก็สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน โดยสะท้อนจากภาคธุรกิจยังระดมทุนผ่านตราสารหนี้ได้ปกติ นอกจากนี้ คณะทำงาน 4 หน่วยงานจะออก white paper นำเสนอแนวทางการยกระดับการกำกับดูแลสหกรณ์ และการจัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องกับสหกรณ์⁸ โดยเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์และเครดิตยูเนียน และกระทรวงการคลัง รวมถึงขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมหารือประเด็นทางเสถียรภาพที่เกี่ยวข้องด้วย

3. การพัฒนาระบบการเงินในอนาคตเพื่อสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนในระยะยาว ธปท. ได้จัดทำภูมิทัศน์ภาคการเงิน (Financial Landscape) ในระยะ 3 ปีข้างหน้า โดยมีทิศทางสำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ภาคการเงินสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูล และช่องทางดิจิทัลได้มากขึ้นและสะดวกยิ่งขึ้น⁹ เพิ่มมิติการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

⁶ เป็นการจัดตั้งร่วมกันระหว่างบริษัทบริหารสินทรัพย์และธนาคารพาณิชย์เพื่อให้สามารถบริหารทรัพย์สินของลูกหนี้นอกกิจการธนาคาร

⁷ กองทุน BSF ถือเป็นกลไกช่วยเหลือสภาพคล่องของบริษัทที่มีศักยภาพแต่ขาดสภาพคล่องชั่วคราวจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ให้สามารถระดมทุนได้ในระยะสั้น (liquidity backstop) ซึ่งที่ผ่านมาสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนของไทย ทั้งนี้ กองทุน BSF มีวงเงินให้ความช่วยเหลือ 400,000 ล้านบาท และขยายเวลาให้ความช่วยเหลือตราสารหนี้ภาคเอกชนที่จะครบกำหนดไถ่ถอน จากปี 2563-2564 ถึงสิ้นปี 2565

⁸ คณะทำงานร่วม 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และ ธปท. โดยศึกษาและจัดทำแนวทางดำเนินการที่ครอบคลุมทุกมิติสำคัญ อาทิ ข้อเสนอแนะหรือแผนการดำเนินการเพื่อพัฒนารูปแบบ บทบาท และการกำกับดูแล ทั้งด้านธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการ และอำนาจทางกฎหมาย

⁹ มุ่งเน้น (1) ภาคการเงินใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียม (2) ภาคการเงินเอื้อให้ภาคธุรกิจและครัวเรือนสามารถเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจการเงินดิจิทัลและรับมือกับ

ให้ระบบการเงินปรับตัวและสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของภาคธุรกิจสู่เศรษฐกิจสีเขียว และให้ภาคครัวเรือนหรือกลุ่มเปราะบางอยู่รอดและปรับตัวสู่โลกใหม่ได้อย่างยั่งยืน และมีมาตรการกำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงินให้มีความยืดหยุ่นและทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีนัยสำคัญได้อย่างเท่าทัน โดยมีกำหนดเผยแพร่ Consultation Paper ในเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ก่อนสรุปผลและทยอยดำเนินการตามแผนปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ธปท. ได้ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการวางภูมิทัศน์ภาคการเงินในระยะยาว ดังนี้

3.1 ต่อยอดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินกลาง ที่เชื่อมโยงบริการทางการเงินและบริการชำระเงินดิจิทัลแบบ interoperability ได้แก่ (1) ธปท. และธนาคารกลางฮ่องกงร่วมกันพัฒนาระบบต้นแบบ Wholesale CBDC สำหรับโอนเงินระหว่างประเทศ ภายใต้โครงการ Inthanon-LionRock ระยะที่ 2¹⁰ และขยายเป็นโครงการ mBridge¹¹ พัฒนาระบบต้นแบบสำหรับการโอนเงินระหว่างประเทศในลักษณะหลายสกุลเงินที่ช่วยลดเวลาและต้นทุนการโอนเงิน ส่วนการพัฒนา **ระบบต้นแบบ Retail CBDC** ธปท. ได้จัดทำผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบ Retail CBDC ต่อภาคการเงินไทย โดยจะนำมาใช้พัฒนา Retail CBDC ซึ่งมีกำหนด pilot test ภายในปี 2565 (2) **ขยายการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลผ่าน National Digital ID (NDID) platform** โดยมีหน่วยงานเข้าร่วมใช้ platform 54 หน่วยงาน (จากเป้าหมาย 20 หน่วยงาน) และเริ่มนำไปใช้ในวงกว้างกับบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (e-Filing) และการตรวจสอบรายการค่าลดหย่อนภาษีของกรมสรรพากร (3) **ขยายการเชื่อมโยงระบบโอนเงินและชำระเงินของไทยกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน** ได้แก่ การเชื่อมโยงระบบพร้อมเพย์ของไทยและระบบเพย์นาวของสิงคโปร์ ซึ่งถือว่าการโอนเงินระหว่างประเทศแบบทันทีคู่แรกของโลก การเชื่อมบริการ QR payment ของไทยกับเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ และการขยายขอบเขตการชำระเงินสกุลเงินบาทของไทยกับริงกิตของมาเลเซียผ่าน QR payment

3.2 ออกหลักเกณฑ์กำกับดูแลภาคการเงินให้พร้อมปรับตัวเข้าสู่โลกการเงินดิจิทัลและเอื้อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน ได้แก่ (1) **แนวนโยบายกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัล (digital asset)** ที่นำมาใช้เป็นสื่อกลางในการชำระเงิน รวมถึงได้สื่อสารให้ความรู้และเตือนประชาชนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในการชำระค่าสินค้าและบริการ เนื่องจากมีความผันผวนสูงและมีความเสี่ยงจากการถูกโจรกรรมทางไซเบอร์หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการฟอกเงิน ทั้งนี้ ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับ ก.ล.ต. และ

ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ได้อย่างทันการณ์และไม่เกิดผลกระทบเชิงลบในวงกว้าง และ (3) ภาคการเงินสามารถรับมือกับความสำคัญและความเสี่ยงรูปแบบใหม่ได้อย่างเท่าทันและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเร็ว โดย ไม่ส่งผ่านความเสี่ยงไปยังระบบเศรษฐกิจการเงินและผู้บริโภคในวงกว้าง

¹⁰ โครงการ Inthanon-LionRock ระยะที่ 2 ทดสอบการโอนเงินและชำระเงินระหว่างประเทศ ซึ่งช่วยลดระยะเวลาจากเดิม 3-5 วันเหลือเพียงหลักวินาที

¹¹ โครงการ mBridge เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มธนาคารกลาง 4 แห่ง ได้แก่ ธปท. HKMA ธนาคารกลางแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (CBUAE) และสถาบันศึกษาสกุลเงินดิจิทัลของธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (PBC DCI) และได้รับการสนับสนุนจาก BIS Innovation Hub Hong Kong Centre

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งกำหนดหลักเกณฑ์กำกับดูแลการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อจำกัดความเสี่ยงข้างต้น และ (2) แนวปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน และหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ที่ครอบคลุมทั้งธนาคารพาณิชย์ non-bank และ SFIs เพื่อให้บริการทางการเงินที่ปลอดภัยตาม มาตรฐานสากล

3.3 ผลักดันการเปิดให้บริการเรียกขอและรับส่งข้อมูล digital bank statement ระหว่างธนาคารตาม ความประสงค์ของลูกค้า (บริการ dStatement) เพื่อใช้ประกอบขอสินเชื่อ¹² ซึ่งจะเริ่มให้บริการเมื่อ วันที่ 24 มกราคม 2565 โดยบริการดังกล่าวเป็นโครงการนำร่องที่ ธปท. ผลักดันให้มีการเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ (open banking) เพื่อช่วยให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูล สามารถควบคุมการใช้ข้อมูลของตนเองได้อย่างแท้จริง และเอื้อให้ภาคธุรกิจสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และ บริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน

O3 โครงสร้างเศรษฐกิจการเงินไทยมีความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้สถานการณ์โควิด 19 และระยะต่อไป

1. ด้านการผลักดันให้เกิดระบบนิเวศอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ (FX ecosystem) เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง อัตราแลกเปลี่ยน โดยผ่อนคลายหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงินต่อเนื่อง ทำให้คนไทยลงทุนในหลักทรัพย์ ต่างประเทศเพิ่มขึ้นและคล่องตัวมากขึ้น เห็นได้จากมีการเปิดบัญชี Foreign Currency Deposit (FCD) เกือบ 270,000 บัญชี (เพิ่มขึ้นร้อยละ 38 YoY) และปริมาณการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศของคนไทยเพิ่มขึ้น สูงสุดเป็นประวัติการณ์ (จำนวนกว่า 23 พันล้านดอลลาร์ สรอ.) และอยู่ระหว่างปรับหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยน เงินที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศและบริหารความเสี่ยงด้านอัตรา แลกเปลี่ยนได้คล่องตัวยิ่งขึ้น อาทิ หลักเกณฑ์การโอนเงินออกนอกประเทศในด้านวงเงินและวัตถุประสงค์ การโอนเงินออก เพื่อลดข้อจำกัดการใช้ FX ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการยกเว้นการแสดงเอกสาร สำหรับธุรกรรมโอนเงินออกนอกประเทศ กรณีดำเนินการตามกระบวนการรู้จักธุรกิจและ FX exposure ลูกค้า เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนดำเนินการ

2. ด้านการผลักดันการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

2.1 ผลักดันและสื่อสารข้อเสนอแนวทางการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจด้านอื่นเพื่อรองรับโลกหลังโควิด 19 ในเวทีนโยบายสาธารณะและผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ (1) ข้อเสนอเรื่องการปรับโครงสร้างตลาดแรงงาน (White Paper) เพื่อขับเคลื่อนแนวความคิดการปรับโครงสร้างตลาดแรงงานผ่านคณะกรรมการด้านนโยบาย และเวทีภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้ง white paper เรื่อง แนวทางการปรับโครงสร้างตลาดแรงงาน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย (Thailand Labor Market Restructuring) โดยทำร่วมกับสำนักงาน

¹² เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง ธปท. กับสมาคมธนาคารไทย สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ และธนาคารสมาชิก

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และเผยแพร่เมื่อเดือนกันยายน 2564 (2) ข้อเสนอเรื่องการยกระดับและปรับโครงสร้างภาคการท่องเที่ยว¹³ ได้ผลักดันให้มีการบรรจุในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13 หมวดหน้าที่ 2 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป และ (3) ข้อเสนอด้านการปฏิรูประบบบำนาญและการออกแบบนโยบายเพื่อรับมือกับสังคมสูงวัย ซึ่งได้เสนอในงาน BOT Symposium 2021

2.2 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ผ่านการผลักดันมาตรการจูงใจให้ SMEs เข้าสู่ระบบและการกระตุ้นให้เกิดการยกระดับผลิตภาพ อาทิ มาตรการ co-payment เพื่อสนับสนุนการยกระดับศักยภาพ SMEs โดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเห็นชอบแนวทางการส่งเสริมให้ SMEs ที่ขึ้นทะเบียนกับ สสว. ได้รับเงินสนับสนุนแบบร่วมจ่ายในการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพธุรกิจของตนเอง โดยจะเริ่มใช้ในต้นปี 2565 และร่วมผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานระยะเวลาการให้สินเชื่อการค้า 30-45 วัน (credit term)¹⁴ เพื่อบรรเทาปัญหาสภาพคล่องและช่วยลดความเหลื่อมล้ำระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.) ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคม 2564

04 ธปท. เป็นหนึ่งในองค์กรที่สาธารณชนเชื่อมั่นที่สุด

1. ภาพรวม ธปท. สามารถสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นกับ stakeholder กลุ่มต่าง ๆ ในการดำเนินนโยบายของ ธปท. ได้ตามเป้าหมายในระดับดี-ดีมาก สะท้อนจากเครื่องชี้และผลสำรวจความเห็น stakeholder กลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ (1) กลุ่มนักวิเคราะห์ (ที่เข้าร่วม analyst meeting รายไตรมาส) เห็นว่าการดำเนินนโยบายของ ธปท. โดยเฉพาะมาตรการทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ผ่านการพิจารณาอย่างรอบด้าน และสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพในระดับดี-ดีมาก (2) สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือรายใหญ่ 3 แห่ง¹⁵ มีความเห็นเชิงบวกต่อการดำเนินนโยบายการเงิน และมาตรการทางการเงินของ ธปท. โดยเฉพาะการรับมือและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ที่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์ (3) สื่อมวลชนและประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเป็นกลางถึงเชิงบวกเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของ ธปท.¹⁶ และผลสำรวจความเห็นสื่อมวลชนจากการแถลงข่าวและ media briefing พบว่า มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการสื่อสาร

¹³ งานศึกษาของ ธปท. ร่วมกับ บริษัท VISA ในบทความ “Revitalizing Thailand’s tourism sector: In search of enablers for future sustainability” เมื่อเดือนมิถุนายน 2564

¹⁴ ธปท. ผลักดันร่วมกับ สศช. และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผ่านคณะกรรมการด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สศช.

¹⁵ ได้แก่ Moody’s Fitch Ratings และ S&P

¹⁶ ผลการวิเคราะห์ความเห็นของ stakeholder กลุ่มต่าง ๆ จากเครื่องมือ social listening ที่ ธปท. พัฒนาผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ data analytics

ของ ธปท. อยู่ในระดับดี-ดีมาก และ (4) ผลสำรวจความเห็นผ่าน stakeholder perception survey¹⁷ ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของ ธปท. และเห็นว่า ธปท. สามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารได้ชัดเจน เข้าใจง่าย และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำธุรกิจและชีวิตประจำวันได้

- 2. ปรับกลยุทธ์การสื่อสารที่เน้น “เท่าทัน เข้าใจ และตรงจุด”** ทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างและรวดเร็ว รวมถึงปรับเนื้อหาให้เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายได้ผลเป็นอย่างดี ได้แก่ (1) **การสื่อสารมาตรการทางการเงินของ ธปท.** ที่ได้ปรับให้มีการสื่อสารร่วมกันระหว่าง ธปท. กับภาคการเงินและสมาคมภาคเอกชน เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นกับทุกภาคส่วนว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมผลักดันมาตรการทางการเงินของ ธปท. เพื่อดูแลปัญหาหนี้ให้บรรลุเป้าหมาย อีกทั้งช่วยสร้าง commitment ในภาคการธนาคารในการช่วยเหลือลูกหนี้เพิ่มมากขึ้น พร้อมกับขยายการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นโดยตรงจากประชาชนและผู้ประกอบการ รวมถึงยื่นมือสร้างพันธมิตรเพื่อ engage กับสื่อที่เป็น key influencers การลงพื้นที่เชิงรุกผ่านสำนักงานภาค และการสื่อสารผ่านสื่อท้องถิ่นด้วย (2) **สื่อสารทิศทางและทำทिनโยบายของ ธปท. ที่ชัดเจน พร้อมกับกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนพร้อมปรับตัวเพื่อรับมือกับบริบทของโลกใหม่** อาทิ โครงการพัฒนาเงินสกุลดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินดิจิทัล และการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจกับสาธารณชนเกี่ยวกับการไม่สนับสนุนการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ รวมถึงแนวทางกำกับดูแลการให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัล พร้อมกับเตือนภัยให้ระมัดระวังความผันผวนของมูลค่าและความเสี่ยงด้านไซเบอร์ ที่จะส่งผลเสียหายต่อสาธารณชน ธุรกิจ และเสถียรภาพของระบบการเงินของประเทศด้วย ตลอดจนการเตือนภัยให้ประชาชนเพิ่มความระมัดระวังในการทำธุรกรรมออนไลน์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเร็วและต่อเนื่อง
- 3. ธปท. ได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ** เห็นได้จาก PwC CBDC global index จัดให้ไทยเป็นอันดับ 1 ของโลกที่มีความก้าวหน้าด้านการพัฒนา wholesale CBDC จากโครงการ Inthanon-LionRock และได้รับรางวัล Pioneer Award จากวารสาร Central Banking จากการทำ Artificial Intelligence มาใช้ในงาน Regulatory Data Transformation เพื่อบูรณาการข้อมูลเพื่อการกำกับดูแลระบบการเงินได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงรางวัล International Data Corporation Future Enterprise Awards: 2021 Best in Future of Digital Innovation ในโครงการ Distributed Ledger Technology (DLT) Scripless Bond ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลแรกของโลกบนเทคโนโลยีบล็อกเชน

¹⁷ จัดทำ survey ทุก 2 ปี ครอบคลุม stakeholder 8 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการ สถาบันการเงิน หน่วยงานของรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ นักวิชาการ สื่อมวลชน ผู้ประกอบการและนักลงทุน และกลุ่มประชาชนและนักศึกษา

O5 ธปท. เป็นองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และสร้าง impact ต่อเศรษฐกิจและสังคม

1. ด้านการยกระดับศักยภาพบุคลากร

1.1 พนักงานได้รับการพัฒนาให้มีทักษะใหม่ โดยเฉพาะด้านดิจิทัลและได้รับการสนับสนุนให้มีการนำไปทดลองปฏิบัติจริง โดยพนักงานสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน digital learning board และขยายการสร้าง digital transformation champion เพื่อเป็นแกนนำคิดค้นโครงการที่ประยุกต์ความรู้ด้านดิจิทัลไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อขยายผลไปทุกฝ่ายงาน พัฒนา data analytics skills ตามโครงการ data school ให้กับพนักงานกลุ่มเป้าหมายกว่า 400 คน และ management and leadership skills รองรับการทำงานในรูปแบบใหม่ให้แก่ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง

1.2 จัดทำกรอบแนวคิดการบริหารบุคคลและองค์กรแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงเรื่องสำคัญ เพื่อวางรากฐานให้ ธปท. ก้าวไปสู่ performance-driven organization และพนักงานมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาศักยภาพพร้อมขับเคลื่อนองค์กรในอนาคต เช่น ระบบประเมินสมรรถนะของพนักงาน และเพิ่มการเปิดรับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับการสื่อสารแนวคิดและความคืบหน้ากับพนักงานเป็นระยะ

2. ด้านการยกระดับประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลมาใช้เพื่อพัฒนางาน มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ได้แก่ (1) ปรับกระบวนการทำงานและใช้ระบบ Robotic Process Automation (RPA) ได้กว่า 31 กระบวนการ (จากเป้าหมาย 30 กระบวนการ) ทำให้ลดเวลาการทำงานได้มากกว่า 11,000 man-hours เมื่อเทียบกับวิธีการทำงานเดิม และช่วยลด human error (2) พัฒนา Data Virtualization Platform ที่เชื่อมโยงข้อมูลทั้งระดับบุคคลและนิติบุคคลข้ามฐานข้อมูล เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และการตัดสินใจนโยบายได้ดีขึ้น และมีระบบทะเบียนข้อมูลกลางของ ธปท. เพื่อเป็นศูนย์กลางรายการข้อมูลสำหรับพนักงานใช้ค้นหาประกอบการทำงาน และช่วยให้บริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (data governance)

ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินงาน ปี 2564

แม้ว่าโดยภาพรวม ในปี 2564 ธปท. สามารถดำเนินงานพันธกิจและงานตามแผนยุทธศาสตร์ OKR ส่วนใหญ่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่วิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่ยืดเยื้อ รุนแรง และมีความไม่แน่นอนสูง ยังคงเป็นอุปสรรคและความท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งส่งผลให้การดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ รวมถึงการบริหารจัดการองค์กรให้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งยากและท้าทายมากขึ้น โดยสรุป ดังนี้

1. การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปขับเคลื่อนงานสำคัญเร่งด่วนภายใต้สถานการณ์ที่ท้าทายและผันผวนสูง ทั้งในมิติด้านการดับไฟเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตโควิด 19 และมิติด้านการพัฒนาระบบการเงินผ่านการส่งเสริมให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่พร้อมรับการปรับตัวเข้าสู่โลกดิจิทัล ในขณะเดียวกัน ธปท. ต้องบริหารจัดการองค์กรภายในเพื่อดูแลให้ระบบงานสำคัญด้านต่าง ๆ เช่น ระบบงานพันธบัตร และระบบงานตลาดการเงิน ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งที่ผ่านมา ธปท. ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานใหม่ อาทิ ตั้งคณะทำงาน war room เพื่อรับมือกับวิกฤตโควิด 19 ซึ่งเป็น squad team ผู้เชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายแทนการทำงานแบบปกติแยกฝ่าย และมี squad team ในการจัดทำภูมิทัศน์ภาคการเงิน (Financial Landscape) ในระยะ 3 ปีข้างหน้า เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรในระยะข้างหน้าตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นไป ธปท. ได้จัดลำดับความสำคัญ (top priority) ของงานยุทธศาสตร์ตาม OKR และส่งเสริมให้ฝ่ายงานลดภาระ-เลิกงานและกระบวนการทำงานที่ไม่จำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับบริบทใหม่ อีกทั้งได้กำหนดให้มีจัดทำแผนดำเนินการ (strategy and roadmap) ทั้งในระยะสั้น-ปานกลาง-ยาว เพื่อช่วยจัดทัพและเตรียมความพร้อมบุคลากรให้เพียงพอสำหรับการเพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ได้

2. งานบางส่วนต้องชะลอหรือปรับเปลี่ยนแผนงาน โดยเฉพาะงานที่ต้องผลักดันร่วมกับ stakeholder ภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทาง หรือไม่สามารถจัดประชุมหรือจัดงานที่รวมคนจำนวนมากตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม อาทิ โครงการให้ความรู้ทางการเงินกับกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา และกลุ่มวัยทำงานที่ต้องปรับมาจัดงานในรูปแบบออนไลน์ซึ่งทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์ลดลงบ้าง การจัด cyber range exercise ร่วมกับ Bank for International Settlements (BIS) เพื่อพัฒนาทักษะการรับมือภัยคุกคามไซเบอร์สำหรับภาคการเงินไทยและประเทศในภูมิภาค ในขณะที่งานด้านไอทีบางส่วนล่าช้ากว่าเป้าหมายบ้าง เนื่องจากผลกระทบของวิกฤตการขาดแคลนของชิปเซ็ต (chip shortage) ในตลาดเทคโนโลยีทั่วโลก รวมถึงบางงานต้องรอการเชื่อมต่อข้อมูลหรือระบบกับหน่วยงานภายนอกที่ยังไม่พร้อมดำเนินการเพราะแต่ละองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการรับมือผลกระทบของวิกฤตโควิด 19 ก่อน อย่างไรก็ตาม ธปท. ได้ปรับเปลี่ยน

แนวทางดำเนินการของแผนงานให้สอดคล้องกับการสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูงหรือรูปแบบการทำงานในอนาคตที่ผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลักมากขึ้น โดยคาดว่าแผนงานต่างๆ จะทยอยดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายได้

3. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เนื่องจากโจทย์การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อดูแลระบบเศรษฐกิจไทยให้มีเสถียรภาพและพัฒนาการที่เท่าทันรองรับการบริบทของโลกใหม่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันสูง จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือแก้ปัญหาที่หลากหลายจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจริง ซึ่งอาจ นอกขอบเขตและเครื่องมือของ สปท. ดังนั้น ในปี 2564 สปท. ได้นำร่องใช้ระบบ Stakeholder Relationship Manager (SRM) เพื่อวางกลยุทธ์และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์และประสานนโยบายกับ stakeholder กลุ่มสำคัญให้เป็นแบบ One BOT ซึ่งได้ผลตามเจตนารมณ์พอสมควร โดยสามารถช่วยสนับสนุนให้ สปท. ดำเนินนโยบายและแผนงานหลายด้านได้ผลตามเป้าหมาย อาทิ การออกมาตรการและดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อบรรเทาภาระหนี้ของลูกหนี้รายย่อยและผู้ประกอบการ SMEs และระดับประคองให้ระบบเศรษฐกิจดำเนินต่อไปได้ ผ่านการสื่อสารสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับ stakeholder ภาครัฐและภาคเอกชน ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นในการสอดประสานความคิดในระดับนโยบายก่อนออกมาตรการ และช่วงหลังออกมาตรการเพื่อให้เป็นไปได้จริงในระดับปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มีบางแผนงานที่คืบหน้าน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ และบางส่วนต้องใช้เวลาที่จะเห็นผลสัมฤทธิ์ชัดเจน โดยเฉพาะแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจไทยให้รองรับบริบทโลกใหม่ ที่จำเป็นต้องมีความเห็นและการดำเนินนโยบายที่สอดประสานกันกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐ อาทิ แผนงานส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจทั้งด้าน การยกระดับศักยภาพ SMEs ภาคการเกษตร และภาคแรงงาน แผนงานพัฒนาระบบนิเวศอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ การแก้หนี้รายย่อยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ การรักษาเสถียรภาพระบบการเงินร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงิน การรักษาความปลอดภัยด้านไซเบอร์ร่วมกับหน่วยงานนอกภาคการเงิน อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อ สปท. จะพัฒนาระบบ SRM ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือที่ สปท. จะใช้สร้างสัมพันธ์กับ stakeholder กลุ่มเป้าหมายอย่างมีกลยุทธ์ที่ยั่งยืนในระยะยาว เพื่อช่วยขับเคลื่อนนโยบายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

หมายเหตุ : การใช้งบประมาณแผนยุทธศาสตร์ปี 2564 รายงานในหัวข้อ “รายงานผลการใช้งบประมาณ ประจำปี 2564”

สารบัญย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม
ก.ล.ต.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
กขค.	คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กนง.	คณะกรรมการนโยบายการเงิน
กนส.	คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน
กยศ.	กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
รพท.	ธนาคารแห่งประเทศไทย
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
ศคง.	ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
สรอ.	สหรัฐอเมริกา
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
AMC	Asset Management Company
BAHTNET	The Bank of Thailand Automated High-Value Transfer Network
BIS	Bank for International Settlements
BSF	Corporate Bond Stabilization Fund
CBDC	Central Bank Digital Currency
CBUAE	Central Bank of the United Arab Emirates
CPMI	Committee on Payments and Market Infrastructure
DLT	Distributed Ledger Technology
EEC	Eastern Economic Corridor
FCD	Foreign Currency Deposit
FIDF	Financial Institutions Development Fund
FX	Foreign Exchange
HKMA	Hong Kong Monetary Authority

อักษรย่อ	คำเต็ม
ICAS	Imaged Cheque Clearing and Archive System
IEC	International Electrotechnical Commission
ISO	International Organization for Standardization
JV AMC	Joint Venture Asset Management Corporation
LTV	Loan to Value
mBridge	Multiple Central Bank Digital Currency Bridge Project
NDID	National Digital ID
NPL	Non-performing Loan
PBC DCI	Digital Currency Institute of the People's Bank of China
PFMI	Principles for Financial Market Infrastructures
QR	Quick Response
RPA	Robotic Process Automation
S&P	Standard and Poor's
SFIs	Special Financial Institutions
SMEs	Small and Medium Enterprises
SMS	Short Messaging Service
THOR	Thai Overnight Repurchase Rate